

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarlon Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 5000—; pt. particulari Lei 1500—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 1000—. În străinătate Lei 5000—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 50—Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velicu****Sumarul:**

**. Infăptuiri românești în viața economică-socială și financiară din Transilvania veacului al XIX-lea. — Banca Centrală pentru Industrie și Comerț. — „Dacia Traiană”, Societate Anonimă, Sibiu. — Banca „Oașia”, Societate Anonimă Sibiu. — Pregătirea noului buget. — Consiliul de miniștri a aprobat bugetul statului.

Infăptuiri românești

în viața economică-socială și financiară din Transilvania veacului al XIX-lea.

(Urmare din Nr. 9-10).

IV.

O scurtă mențiune se cuvine să facem aici și despre cea dintâi Reuniune înființată la 1850 de Românele brașovene în scop de a se îngriji de creșterea și ocrotirea orfanilor — victime ale războiului civil transilvan din 1848-1849. Organizând filiale în diferite centre ca Sibiul, Făgărașul, Blajul, Timișoara, Lugojul, au putut servi acestea mai târziu ca tot atâtea nuclee pentru reuniuni similare cu ființă proprie. Nu au mai rămas însă toate pe temeiul național larg al celei din Brașov, ci au lănat câte una spre organizare de colorit confesional, ca d. ex., cea din Blaj (1891)*).

*) Cf. St. Manciulea, *Reuniunea fem. rom. din Blaj 1941*, p. 13. *Cea dintâi societate de femei române, cunoscută până în timpul de față, a fost cea prezdată la 1815 de Elena, soția lui Atanasie Grabovsky, urmărind scopul de a sprijini școala română din Capitala Ungariei, cf. O. Lugojeanu, Societatea femeilor din anul 1815, în Revista Nouă din București 1891, pag. 278.*

Cea din Sibiu a înțeles a-și îndeplini datoria patriotică și față de ostașii răniți în războiul pentru independența României. Iar sub destoinicia și luminata conducere a prezidentei Maria Cosma, soția lui Partenie Cosma, fost director al Băncii Albina, a contribuit la înființarea școlii de fete, a școlii de industrie casnică și a unei școli de menaj, a cărei directoare a fost Veturia Papp, fiica protopopului din Beiuș, măritată mai târziu cu d-l Ion I. Gapedatu. Ca urmare a entuziasmului trezit în toate sufletele românești prin vitejia ostirii victorioase în luptele dela Grivița și dela Plevna s'au înființat în diferite localități transilvane și bănățene casine române, societăți de lectură, reuniuni de cântări ca cele din Sibiu, Brașov, Blaj, Lugoj ș. a., cari s'au afirmat cu deosebită amploare prin concerte organizate sub conducerea și prin stăruința unor compozitori de valoare lui Gheorghe Dima, Timoteiu Popovici, Iacob Mureșianu, Ioan Vidu**), Tiberiu Brediceanu, Augustin Bena ș. a.

**) Spre sfârșitul vieții sale Ioan Vidu a înființat o Asociație a corurilor și fanfarelor din Banat. (1922) Lugojeanții înființaseră încă dela 1822 lucrările pregătitoare pentru întemeierea unui cor bisericesc, iar la 1841 s'a cântat pentru l-a oară în Catedrala din Lugoj liturgia în 4 voci.

Cf. Coriolan Brediceanu, *Date și reminiscențe pentru istoria Reuniunii noastre de cântări și muzică din Lugoj*, ed. II. Lugoj 1942, pag. 7-8.

Folklorului muzical țărănesc*) a început a i se da atențiune sporită, precum și artei populare, publicându-se la Sibiu, cele două impresionante albume de cusături: al profesorului Dimitrie Comșa și al d-șoarei Minerva Cosma.

Reuniunile de femei s'au constituit mai târziu în „*Uniunea femeilor române din Ungaria*“, sub preșidenția răposatei Maria Baiulescu, care spunea că prin această *Uniune* s'a pus temelia pentru clădirea unei noi „fortărețe apărătoare“ a neamului românesc și că fiecare întâlnire a lor va continua să ridice această clădire „străjuită de femeile române, cari vor veghea necontenit, cu ochi de Argus, spre a fi cât mai demne de soții și fiii neamului lor, ca alături cu ei să pună umărul la înfărire și prosperitatea poporului român“. **)

Dacă numărul intelectualilor români, răsăriți din pătura țărănilor transilvani și bănățeni, a sporit așa de repede în jumătatea a doua a veacului al XIX-lea, meritul principal revine unor mecenaji ca medicul Simion Romanțeanul și ca Mitropolii Andrei Șaguna și Alexandru Sterea-Șuluțiu, ca episcopii Vasile Moga, Nicolae Popea și Ioan M. Moldovanu, ca avocatul Emanoil Gojdu, cari au înțeles a-și destina întreagă agonisita vieții unor fundațiuni menite să promoveze, prin veniturile lor anuale, râvna spre carte și învățatură. Trebuie amintită aci și Societatea „Transilvania“ înființată cu același scop la București prin străduința lui Alexandru Papiu-Illarian, care în apelul său publicat în *Gazeta Transilvaniei* (Nr. 58 din 1867) spunea cu drept cuvânt că în sudul și răsăritul Carpaților „niciodată Români din Transilvania nu cunoscuseră pentru

dânșii altă misiune, afară de aceea de a profesa ideea naționalității române. Ei niciodată n'au făcut altă politică în Țările române și nici unul dintr'înșii n'a agonisit aci vre-o altă avere, afară de stima și recunoștința adevăraților Români. Astăzi — continua el — asigurați și tari în conștiința naționalității noastre, noi de abia mai avem trebuință de apostolatul lor. Iar ei, ei niciodată n'au fost mai amenințați în limba și în naționalitatea lor. Un bine nemărginit le putem face, venind în ajutorul junimii lor studioase. *Nicăeri în Europa, poporul, adevăratul popor, n'a produs din sânul propriu și prin mijloacele sale proprii bărbați cu învățatură atât de numeroși și atât de meritați ca în Transilvania. Junimea studioasă a acestui popor merită respectul și ajutorul tuturor*“.**)

Studenții universitari români nu au întârziata se constitui și ei în reuniuni cu același scop de conservare și de progres național, desfășurând o însuflețită activitate culturală-științifică și literară-artistică în cadrele societăților „*România Jună*“ din Viena, „*Petru Maior*“ din Budapesta, „*Iulia*“ din Cluj, „*Andrei Șaguna*“ din Sibiu, „*Ioan Popasu*“ din Brașov ș. a.

V.

Organizarea financiară a Românilor din Transilvania și Banat devenise și ea o necesitate de neînlăturat, nu numai pentru înlesnirea creditului pe seama plugarilor, meseriașilor, neguțătorilor și cărturarilor, dar și pentru a contribui efectiv la progresul vieții românești în domeniul credinții și al culturii.

Dacă la înființarea și organizarea băncilor s'au afirmat, în chip firesc, uneori și vădite năzuinți de egoism utilitarist, în majoritatea cazurilor însă întemeietorii au fost călăuziți mai ales de permanentul scop al progresului obștesc, izbutind să creieze o respectabilă tradițiune de altruism creștinesc, în stare să impună conducătorilor vieții economice-financiare din orice vreme obligațiunea morală de a se gândi în primul rând la promovarea interesului general, subordonând

*) Despre cântecul popular din Transilvania serie un recent cercetător: „Als Kraftquelle des rumänischen Gesanges ist das transsylvanische rumänische Bauernlied siegreich geblieben... Die Wirkung solcher Bauernlieder spricht unmittelbar von Herz zu Herz, von Seele zu Seele; in ihnen ist ein Ethos, wohnt eine reinigende, gesunde Kraft, die vom Volk selbst als Heilmittel für eine bedrückte Seele gepriesen wird. Beim Anhören solcher echt archaisch erhaltenen rumänischen Weisen, in denen erst das romanische Element der Sprache durch alte bodenständige und orientalische Rhythmik und Melodik belebt, und zum eigentümlichen rumänischen Geist geworden ist, schwingt die tiefe Kraft der menschlichen Ethik mit. cf. Dr. Emil Riegler-Dinu, *Das rumänische Volkslied*, Berlin 1940, p. 6-7.

*) Cf. Oct. Tâslăuanu, *Congresele femeilor în rev. Luceafărul* vol. XII din 1913 p. 369-372.

**) Manciulea, *Din legăturile lui Alexandru Papiu-Illarian cu Blajul*, Sibiu, 1942 p. 12.

acestui pe cele particulare și lăsând pe al doilea plan satisfacerea poftelor egoiste. Astfel se poate constata că, în cele mai multe cazuri, atențiunea conducătorilor era îndreptată asupra permanentelor necesități de ordin educativ, religios, cultural și filantropic sprijinind, în limita veniturilor și disponibilităților anuale, orice inițiativă chemată a contribui la progresul instituțiilor de utilitate obștească.

O comparație între bilanțul băncilor române și al celor maghiare-transilvane din 1910 este concludentă. Cu toate că cele dintâi erau cu 42 mai puține decât cele din urmă (142) și chiverniseau un capital numai de 16.365.956 cor. aur, câtă vreme al celor maghiare se urcase la cifra de 34.229.599 cor. aur, fiind deci capitalul lor mai mult decât de două ori mai mare decât al celor românești, — acestea au fost în stare totuși să contribuie anual la promovarea așezămintelor religioase, culturale și filantropice cu 109.060 cor. aur, iar cele maghiare numai cu 61.448. Băncile românești transilvane au lăsat deci, prin spiritul lor altruist și prin lărga lor dărnicie, cu totul în umbră pe cele ungurești cari, pe lângă mijloacele financiare mai îmbelșugate ce aveau la îndemână, se bucurau, în orice împrejurări, și de un sprijin neprecupețit din partea tuturor organelor de stat. În congresul internațional din Hamburg (1910) făcea reprezentantul român din Transilvania, Constantin Popp, o comunicare, subliniind caracterul popular și filantropic al instituțiilor financiare transilvane cu reședințele de obicei în comune rurale sau în orașele, urmărind scopul de a țrazi și promova spiritul de economie și de a satisface, în condițiuni prielnice, necesitățile de credit ale populației rurale, precum și pe acela de a sprijini așezămintele culturale și de binefacere. *)

*) Constantin Popp, *Mitteilungen an den internationalen Genossenschafts-Kongress in Hamburg 1910 über das Genossenschaftswesen der Rumänen in Ungarn*: Conducerea Băncii Albina din Sibiu, se simțea în drept să raporteze adunării generale din 14. III. 1922, că această instituție financiară a fost totdeauna un străjer neadormit al dezvoltării economice-financiare a poporului român, un scut puternic pentru toate instituțiile de credit românești înființate în urmă ei — cele mai multe chiar cu ajutorul ei, — Albina a contribuit în măsură însemnată și la sporirea proprietății românești din Transilvania, prin incu-

Amintirea unor îndrumători financiar-economici de valoarea lui Visarion Roman și Partenie Cosma (Banca Albina-Sibiu); Ioan Mihu și Ioan I. Lapedatu (Banca Ardeleana-Orăștie); Pavel Rotariu și Emanoil Ungureana (Banca Timișoara); Nerva Oncu și Sava Raicu (Banca Victoria-Arad); Prof. Marcianu și Dr. P. Alexi (Aurora-Năsăud) și Ioan Rujan Maxim (Casa de Păstrare-Săliște); Coriolan Popp (Bihoreana-Oradea); Gavril Tripon (Coroana-Bistrița) Andrei Cosma (Silvania-Șimleu) ș. a., va împodobi cele mai luminoase pagini din istoria economică-financiară a Românilor.

Organizația aceasta înregistrase și o societate de asigurare, întemeiată la Sibiu cu numele „*Transilvania*” (1868) în conducerea căreia s'a putut menține timp de aproape trei decenii o paritate românească. Rămânând apoi elementul săsesc dominant, Românii au înființat în același oraș *Banca Generală de Asigurare* (1911) devenită după 1918 *Prima Ardeleană*, Societate de Asigurări generale (cf. Ion D. Pitu, *Prima Ardeleană*, Sibiu 1941).

VI.

Octogenarul Gheorghe Barițiu încheindu-și al treilea volum al operei sale „*Părți alese din istoria Transilvaniei*”, înfelegea să sublinieze pornirea spre pro-

vințarea de împrumuturi ipotecare ieftine”. La fel constata dir. de bancă din Cluj Kádár Iános, că și alte bănci românești din Transilvania continuau în timpul din urmă cu nepildită energie opera de cumpărare și parcelare a moșilor” (I. Lupaș, *Paralelism istoric*. București 1937, p. 216). Ca dovadă de strânsa legătură sufletească între conducătorii băncilor românești-transilvane și între țărânimă din raza lor de activitate poate fi invocată mărturisirea făcută de fostul guvernator al Băncii Naționale, dl. Ion I. Lapedatu cu ocazia jubileului semicentenar al Băncii „Ardeleana” din Orăștie: „Urmând pildele altora, nu m'am mulțumit a privi viața d'n biroul în care lucram. Am descins... în mijlocul satelor noastre cu modestele și umilele case țărănești. Aci am cunoscut oamenii și lumea, aci nevoile și leacul lor. Aci am descoperit comorile tainice ale energiilor odihnite și am simțit mulțumirea, pe care o poate da munca de toate zilele pusă în slujba celor necăjiți. Această experiență m'a legat sufletește și mai mult de clasa țărănească, unde îmi aveam obârșia și unde începusem să cunosc viața eu greutățile ei. Și am rămas legat de dânsa în așa măsură, încât, când valurile vieții m'au aruncat în lumea cea mai de sus, strălucirile ei nu m'au ademinit și nu m'au orbit, căci înaintea ochilor mei sufletești aveam mereu *icoana satelor și oamenilor noștri*, în cari vedeam adevărul și singurul viitor” (cf. *Revista Economică* din Sibiu, nr. 37-8 din 14. IX. 1935 p. 272).

gres a neamului său în cuvinte ca acestea: „Nu-mi veți numi în sute de ani o singură epocă, în care poporul român, luat în totalitatea sa, să fi dezvoltat atâta putere de viață, un progres atât de uimitor, precum este acest parcurs dela 1850 și, mai aproape, dela 1867 încoace. Să ne mărginim însă la partea națiunii române, câtă se află înrădăcinată din străvechime în aceste țări situate dincoace de munți. Lipsit prin legile Statului de dreptul individualității naționale-politice, poporul român s'a retras sub scutul libertăților europene, care apăra pe indivizi de asuprirea despotismului; retras la altarele bisericilor sale, conștiința sa națională în loc de a se întuneca și a se tâmpi, ea mai vârtos s'a deșteptat și afirmat față cu Europa luminată în măsură, precum mulți din noi nu am fi crezut niciodată. Respînși din luptele politice militante, Românii s'au recules în pușini ani, fără a renunța un moment la drepturile lor, cari se pot confisca nu însă a se și pierde, au știut să-și aleagă o mulțime de ramuri ale activității, fără care chiar de s'ar fi bucurat de autonomie națională și politică, oricât de largă, bunăoară precum o avuseră Sașii ori clasa aristocraților, ar fi fost peste putință să înainteze.“*)

Realizarea progresului, subliniat de Gheorghe Barișiu fără a-i căuta o motivare de ordin sufletesc, evident că nu a putut să rezulte decât din ciocnirea fondului etnic-românesc, — pornit să dărâme toate obstacolele ce-l ținuseră veacuri de-a rândul „lipit pământului“ și „legat de glic“ — cu forțele potrivnice ale opresiunii politice și ale curentului de maghiarizare cu orice preț. A fost unul din cele mai strălucite examene ale vredniciei românești, triumfătoare de astădată nu numai prin virtutea străbună

a răbdării și a rezistenței pasive, ci mai ales prin instinctul de progres și de expansiune al deslănțuitorilor forțe creatoare, strivite vreme prea îndelungată într-o așipire silnică. Trezite la o nouă viață și la conștiința propriei lor valori, ele s'au putut afirma rapid și dinamic, spulberând întreagă țesătura de intrigi și proiecte politice, cari încercau să le împingă din nou spre tradiționala așipire. *Sub pondere crescit.*

„Dacia Traiană“, Societate Anonimă, Sibiu

Institut de arte grafice, de editură, compactorie, cartonaje și librărie.

Piața Unirii, 7 și str. Regina Maria 20.

Inscr. în reg. com. Fi. 275/931.

Extras din procesul-verbal al celei de a XXIV-a adunare generală, ținută în ziua de 5 Martie 1945.

1. Convocarea adunării generale ordinară s'a făcut în termen legal.
2. Adunarea generală aprobă bilanțul.
3. Dă descărcare Consiliului de administrație și cenzorilor pe gestiunea 1944.
4. Aprobă distribuirea profitului net, propusă de Consiliul de administrație.
5. Aprobă jetoanele de prezență.
6. Aprobă indemnizația cenzorilor pe anul 1945.
7. Realege ca membru în Consiliul de administrație pe d-l Dr. Mihai Velicu, pe termen de 3 ani.
8. Alege cu unanimitate de voturi pe următorii: R. Popp, I. N. Bratu, Vasile Moșotu, cenzori titulari și Ion Sântu și Leon Balașu, ca cenzori supleanți.

Dacia Traiană

Tipografie — librărie — legătorie

Societate anonimă

Sibiu, Piața Unirii Nr. 7

(Urmează două semnături)

Camera de Comerț și de Industrie Sibiu

Oficiul registrului comerțului.

Bun de publicat în Monitorul Oficial.

Sibiu, 13 Martie 1945.

Prim-secretar: Dr. B. Sindel.

Șef de birou: Dr. Augusta Bocoș-Stan.

Nr. 546/945.

*) Gh. Barișiu, „Părți alese din istoria Transilvaniei“, vol. III, p. 494. Ceva mai înainte scrisese istoricul austriac Julius Iug în cartea sa *Römer u. Romanen* (ed. II. Innsbruck 1887, p. 349—350) aceste cuvinte remarcabile: „Trotz der Repression, welche die herrschende Partei namentlich in Siebenbürgen ausübt, sind die Rumänen daselbst im stetigen Fortschreiten begriffen u. messen mit den Ungarn ihre Kräfte: hinsichtlich der Zahl u. des Propagationssystems, der wirtschaftlichen u. literarischen Leistungen, der gegenwärtigen Machtstellung an der mittleren u. unteren Donau sowie der künftigen Aussichten, gestützt auf den Rückhalt, den das aristossende Königreich Rumänien ihnen darbietet. Das neue Königreich Rumänien hebt sich in Folge der Herstellung einer stabilen monarchischen Regierung u. der rascheren Entwicklung der Verkehrswege.“

Banca Centrală pt. Industrie și Comerț, soc. anon. Turda.

(Refugiată din Cluj).

Capital deplin vărsat : Lei 100.000.000.—

Rezerve: Lei 50.746.500.—

Sediul principal: TURDA.

SUCURSALE: Alba-Iulia, București, Brașov, Hăteeg, Sibiu, Turda, Cluj și Bistrița.

Anul fondării 1919.

Reg. Soc. bancar Nr. 27/940.

CONVOCARE.

Acționarii Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț S. A. se convoacă în

adunare generală extraordinară,pe ziua de *Vineri, 27 Aprilie 1945, orele 10 a. m.*, la sediul principal al băncii din Turda, Str. Șterea Șuluțu Nr. 3.Potrivit dispozițiilor Codului de comerț, adunarea generală extraordinară se va putea constitui, dacă acționarii prezenți sau mandatarii lor vor reprezenta trei părți din capitalul social. În consecință, dacă în ziua hotărâții nu se întrunește numărul de acționari cerut de lege, a doua adunare se convoacă pentru ziua de *Sâmbătă, 28 Aprilie 1945, la aceeași oră, în același local și cu aceeași ordine de zi, putând să delibereze cu un număr de acționari prezenți ori reprezentanți prin mandatar, întrunind jumătate din capitalul social.***ORDINEA DE ZI:**

1. *Constituirea adunării;*
2. *Mutarea sediului principal dela Turda la Cluj;*
3. *Modificarea art. 2 alin. 1, art. 15 alin. 1 și art. 17 alin. 2 din statute, pentru a li se da următorul text nou:*

Art. 2 alin. 1.**Text vechiu:**

Sediul societății este în orașul Turda. În urma hotărârii adunării generale și cu autorizarea Consiliului Superior Bancar, acest sediu poate fi mutat în oricare localitate din România.

Text nou:

Sediul societății este în orașul Cluj. În urma hotărârii adunării generale și cu autorizarea Consiliului Superior Bancar, acest sediu poate fi mutat în oricare localitate din România.

Art. 15 alin. 1.

Consiliul de Administrație se compune din 3—5 membri, aleși de adunarea generală pe timp de 3 ani.

Consiliul de Administrație se compune din 3—7 membri, aleși de adunarea generală pe timp de 3 ani.

Text nou:

În caz de vacanță a unui loc de administrator, ceilalți administratori întrunși cu cenzorii și deliberând în prezența a două treimi și cu majoritatea absolută, pot proceda la înlocuirea printr'un alt administrator până la convocarea adunării generale.

Art. 17 alin. 2.**Text vechiu:**

Consiliul de Administrație poate împuternici un Comitet de direcție să trateze și să încheie operațiuni din cele prevăzute în art. 4 din statute, determinând prin proces-verbal de împuternicire întinderea, limitele și durata mandatului ce i s'a conferit. Comitetul de direcție, se compune din trei membri ai Consiliului de Administrație și doi supleanți, membri ai aceluiași Consiliu. Directorii iau parte la ședințele Comitetului cu vot consultativ.

Consiliul de Administrație poate împuternici un Comitet de direcție să trateze și să încheie operațiuni din cele prevăzute de art. 4 din statute, determinând prin proces-verbal de împuternicire întinderea, limitele și durata mandatului ce i s'a conferit. Comitetul de direcție se compune din 2 sau mai mulți membri ai Consiliului de Administrație. Consiliul va putea înființa câte un Comitet de Direcție la oricare din sedile societății.

Directorii iau parte la ședințele Comitetului cu vot consultativ.

Acționarii cari voiesc să ia parte la adunare, sunt invitați a depune acțiunile lor până în preajma adunării generale, la casieria sediului nostru principal din Turda sau să prezinte în același termen, dovada, că au deposite acțiunile la Sucursalele noastre din București, Str. Ion Ghica Nr. 2; Brașov, Piața Libertății Nr. 3; Sibiu, Alba-Iulia, Hăteeg, Cluj și Bistrița, sau la băncile (și Sucursalele lor) membre la „Solidaritatea” Asociația Băncilor Românești din Ardeal.

Din ședința ținută în Turda, la 24 Martie 1945.

Consiliul de Administrație.

BANCA „OASIA”

Inreg. la Cam. de Industrie și

Actiu.	Bilanț anual încheiat la							
	Lei		b.		Lei		b.	
Casa :								
a) Numerar efectiv					19.068.406	—		
b) Disponibil la B. N. R. și C. E. C.					14.477.270	—		
c) Cupoane scazute și titluri egite la sorți					24.873	—	38.570.549	—
Disponibil la bănci :							5.135.239	—
a) în țară								
Portofoliul de titluri : Titluri românești :								
Cu venit fix :								
a) Efecte publice			In portof. v. n.	In portof. v. r.				
Cu venit variabil :								
a) Acțiuni cotate la bursă			6.990.200	4.068.381	4.068.381	—		
b) Acțiuni necotate la bursă			1.668.500	3.928.790	3.928.790	—		
			1.790.100	63.165	63.165	—	8.055.336	—
Total :			10.448.800	8.055.336				
Plasamentul fondului de rezervă : (art. 13).								
Efecte publice garantate de Stat sau lombardabile la B. N. R.			3.074.300	1.502.940			1.502.940	—
Portofoliul de scont :								
Plătibil în țară :								
a) Cambiul fără garanții			In portof.	Reesc.	In suferință.			
b) Cambiul garantate cu mărfuri, titluri etc.			12.282.067	—	12.282.067	—		
c) Cambiul garantate cu ipotecă			186.300	—	186.300	—		
			17.967.800	520.000	18.487.800	—	30.956.167	—
Total :			30.436.167	520.000				
Debitori :								
Dîn țară :								
Debitori fără garanții			11.947.929	—	11.947.929	—		
Debitori garanțați cu ipotecă			1.793.194	—	1.793.194	—	18.741.123	—
Total :			13.741.123	—				
Creanțe în conversiune conform legii din 7 IV. 1934 (cota rămasă) :								
a) în portofoliu							1.225.895	—
Imobile							14.800.000	—
Mobilier							—	—
Pierderi de pe urma războiului							5.353.980	—
							114.341.230	—

	Conturi	
	Lei	b.
Cauțiuni statutare		740.000
Efecte comerciale în gaj :		
a) în portofoliu		353.650
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse :		
a) în portofoliu		4.073.700
Titluri în gaj		449.803
Depozite de titluri și alte valori în păstrare val. nom.		1.568.200
Debitori de titluri împrumutate		2.975.000
		10.155.353

Debit.	Contul Profit							
	Lei		b.		Lei		b.	
Cheltuieli de administrație :								
a) Salarii și indemnizații					4.953.978	—		
b) Diverse					3.095.995	—	8.049.975	—
Impozite și taxe							2.760.833	—
Dobânzi plătite :								
a) La depuneri					1.998.178	—		
b) La reescont					169.593	—	2.165.771	—
Comisioane plătite							87.198	—
Beneficiul net :								
a) Beneficiul anului curent							1.214.030	—
							14.277.545	—

Președintele Consiliului de Administrație : Dr. N. Petra m. p.

Cl. Ungurean m. p.

Verificat și găsit în conformitate cu codul comercial și

COMITETUL DE

Președinte : I. Roman m. p.

Const. Igrășan m. p.

SOC. ANON., SIBIU.

Comerț sub Nr. 11/1935.

31 Decembrie 1944.

Pasiv.

	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Capital social					20.000.000	—
Fonduri de rezervă:						
a) Legală și statutară					5.113.000	—
Fond de amortisment:						
a) Pentru creanțe dubioase					1.069.294	—
b) Pentru imobile					500.000	—
Depuneri spre fructificare:						
Din țară			La vedere.	Pe termen.		
Nominative						
a) Pe livrete de economii			26.884.801	49.648.847		76.042.918
Creditori:						
Din țară:						
a) Creditori nereduși noui						3.505.158
Angajamente de reescont:						
Curente:						
a) La B. N. R.						520.000
Efecte de plată:						
a) În țară						5.000.000
Conturi diverse creditoare						1.192.688
Conturi transitorii (dobânzi anticiplate)						184.114
Beneficiu net:						
a) Beneficiul anului curent						1.214.030
						114.341.230

de ordine

	Lei	b.
Deponenți de cauțiuni statutare	740.000	—
Deponenți de efecte comerciale în gaj	353.650	—
Deponenți de ipoteци, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse	4.073.700	—
Deponenți de titluri în gaj	449.803	—
Deponenți de titluri și alte valori în păstrare:		
a) Din țară	1.583.300	—
Creditori pentru titluri împrumutate	2.975.000	—
	10.155.353	—

și Pierdere

	Credit.					
	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Dobânzi încasate:						
a) De la portofoliul de scont					3.418.283	—
b) De la debitori					1.215.923	—
Comisioane încasate					2.287.589	—
Venitul portofoliului de titluri:						
a) Din cupoane exigibile					327.444	—
Venitul imobilelor					7.028.290	—
					14.277.545	—

Pentru contabilitate: I. Chirtea m. p.

St. Petra m. p.

I. Dobronel m. p.

legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

CENSORI:

Ion Todoran m. p., expert contabil.

Pregătirea noului buget.

Ne mai despart câteva zile de data deschiderii noului exercițiu bugetar, ceea ce explică ritmul viu imprimat de conducerea ministerului de finanțe lucrărilor pentru întocmirea viitorului buget. Departamentele, regiile comerciale și instituțiile autonome controlate de stat și-au înaintat listele de cheltuieli și de venituri pe exercițiul 1945—1946, iar cifrele prezentate scot în evidență sporuri considerabile la bugetul de cheltuieli.

Numai administrația căilor ferate reclamă pentru exercițiul viitor, credite bugetare de 150 miliarde.

Nevoile sunt mari, firește, dar greutatea acoperirii lor este și mai mare. De aceea trebuie să recunoaștem că sarcina, ca și răspunderea ce apasă azi pe umerii ministerului de finanțe sunt deosebit de grele în fața problemelor pe care le ridică întocmirea noului buget. El trebuie să fie un arbitru sever, dar just, în cumpănirea și ierarhizarea nevoilor, în vederea stabilirii cifrei cheltuielilor, reținând pe cele indispensabile și urgente și amânând pentru alte vremuri pe celelalte, după cum la stabilirea veniturilor, trebuie să fie călăuzit de prudență și de cunoașterea exactă a realităților economice, spre a nu depăși puterea contributivă a țării.

Față de imensitatea nevoilor ce se cer împlinite, ministerul de finanțe va fi nevoit, în cursul noului exercițiu bugetar, să pue la o nouă contribuție sporită atât sursele ordinare de venituri cât și pe cele extraordinare și e bine ca cetățeanul să fie pregătit din vreme în ce privește efortul nou ce i se va cere, cât și în ce privește nevoia unei participări și mai accentuate a emiștantii B. N. R. la înlesnirea tezaurului.

În ce privește efortul fiscal, firește că se va ține seama, în limitele pe care le oferă împrejurările, de criteriul social și al echității, în sensul ca greul impunerii să atingă categoriile care îl pot suporta și să cruțe cât mai mult pe cel împovărați și cu venituri mici.

O impunere ideală ar fi de sigur aceea care s'ar aplica individual, fiecărui contribuabil, în raport cu veniturile și sarcinile lui familiale, dar și cu serviciile publice pe care el le folosește. Tehnicește vorbind, însă, lucrul nu-l cu puțință, de aceea impunerea se face pe categorii so-

ciale și profesionale, ținându-se seama de criteriul mai generale și mai puțin rigide.

De altfel, în împrejurările anormale de azi caracterizate prin labilitatea și instabilitatea situațiilor în câmpul vieții economice, nici n'ar fi potrivit să se încerce o reformă radicală a sistemului de impunere. De aceea, păstrându-se, în structura lor, bazele de până acum ale veniturilor fiscale — cu excepția confiscării averilor criminalelor de război și impunerea beneficiilor de război, — legislația fiscală ce va însoți noul buget va folosi în general procedura sporirii procentajului impunerilor directe și indirecte.

Procedeuul nu este, de sigur ideal; echitatea socială și fiscală nu sunt satisfăcute în chipul acesta, mai ales că accentul se va pune și de data aceasta pe contribuțiunile indirecte, care lovesc egalitar, fără discriminare, atât clasele înstărite, cât și pe cele sărace. Iar raportul de participare a impozitelor indirecte față de cele directe, la veniturile Statului, a urmat o linie neîntrerupt ascendentă în ultimii 15 ani. Astfel, în timp ce în bugetul pe 1930, impozitele directe reprezentau un procentaj de 28.4% din încesările Statului și a scăzut în 1943—1944 la 18.1%, impozitele indirecte s'au ridicat de la 28.9% în 1930 la 45.5% în exercițiul 1943—1944.

Dificultăți legate însă de aspectele conjuncturale ale zilei de azi, împiedecă o revizuire a regimului fiscal în înseși bazele lui, precum tot ele impun adoptarea și pentru exercițiul 1945—1946 a sistemului douăsprezecimilor în practica executării lunare a bugetului.

„UNIVERSUL“.

Consiliul de miniștri a aprobat bugetul statului.

Consiliul de miniștri s'a întrunit în ziua de 28 Martie 1945, ora 19, sub președinția d-lui Dr. Petru Groza, președintele consiliului de miniștri.

D-l ministru al finanțelor, Dumitru Alimăneșeanu, a făcut Consiliului o amplă expunere asupra întocmirii bugetului statului pe exercițiul 1945—1946.

Consiliul de miniștri prin d-l Dr. Petru Groza, președintele consiliului, a adus mulțumiri d-lui ministru al finanțelor, pentru întocmirea bugetului și a aprobat bugetul Statului pe exercițiul 1945—1946.

Consiliul de miniștri a luat apoi în discuție și aprobat legile cu caracter tehnic fiscal, care duc la executarea acestui buget.

Consiliul a luat sfârșit la orele 21.30.